

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาวิจัยเรื่อง สถานภาพของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ วิธีการ 1.) เพื่อศึกษาสถานภาพของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 2.) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วิธีการผลิต กับรายได้จากการผลิตของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อในอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ 3.) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ผลิตโคเนื้อ ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 139 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการผลิต การจำหน่าย และต้นทุนการผลิต แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ใช้ค่าทดสอบสถิติแบบไคร้สแควร์ (Chi-Square Test) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินครึ่ง ร้อยละ 97.1 เป็นเพศชาย เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 73.4 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 50.4 มีประสบการณ์การผลิตโคเนื้อต่ำกว่า 6 ปี โดยมีประสบการณ์การผลิตโคเนื้อเฉลี่ย 11.33 ปี เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 92.8 เลี้ยงเป็นอาชีพรอง

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาวิจัย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 42.4 มีรายได้จากการเกษตร ไม่รวมการผลิตโคเนื้อในรอบปีที่ผ่านมาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ต่ำกว่า 26,000 บาทต่อปี มีรายได้ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 133,000 บาทต่อปี มีรายได้เฉลี่ย 32,946 บาท และมีรายจ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

ไม่รวมการผลิตโคเนื้อในรอบปีที่ผ่านมาของเกษตรกรร้อยละ 52.5 มีรายจ่ายต่ำกว่า 16,000 บาทต่อปี มีรายจ่ายต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 80,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ย 17,059 บาท เกษตรกรร้อยละ 56.8 เลี้ยงโคเนื้อต่ำกว่า 5 ตัว เลี้ยงโคเนื้อต่ำสุด 1 ตัว และสูงสุด 14 ตัว จำนวนโคเนื้อเฉลี่ย 5.44 ตัว เกษตรกรร้อยละ 51.1 ใช้ทุนส่วนตัวประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรร้อยละ 56.8 มีแรงงานในครอบครัว 1 คน โดยเฉลี่ย 1.56 คน การจ้างแรงงาน เกษตรกรร้อยละ 92.8 ไม่มีการจ้างแรงงาน ซึ่งร้อยละ 5.8 มีการจ้างแรงงาน 1 คน มีค่าเฉลี่ย 0.439 คน ขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกร ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.9 น้อยกว่า 4 ไร่ ขนาดพื้นที่ถือครองต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 16 ไร่ ขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 3.0486 ไร่ สำหรับแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากที่สุด โดยได้คะแนนปริมาณการได้รับข่าวสารเฉลี่ย 2.28 ครั้งต่อเดือน ส่วนแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์

ข้อมูลด้านความรู้

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คำถามที่เกษตรกรตอบถูกมากที่สุดคือ การป้องกันโรคระบาดโคที่ดีที่สุด ควรทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคทุกปี เกษตรกรตอบถูกร้อยละ 99.3 ส่วนคำถามที่เกษตรกรตอบถูกน้อยที่สุดคือการทำวัคซีนป้องกันโรคคางทูมในโคเนื้อ ควรทำช่วงที่เกิดโรคระบาดที่บริเวณใกล้เคียงการทำวัคซีนป้องกันโรค มากที่สุด 48.2 โดยที่เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.8 มีความรู้ในการผลิตโคเนื้อในระดับมากที่สุด

ข้อมูลด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ

สำหรับแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากที่สุด โดยได้คะแนนปริมาณการได้รับข่าวสารเฉลี่ย 2.28 ครั้งต่อเดือน ส่วนแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์

การจัดการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร

การศึกษาการจัดการผลิตโคเนื้อ พบว่า โดยภาพรวมได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์โคเนื้อ ประเภทอาหารที่ใช้ผลิตโคเนื้อ การให้อาหารโคเนื้อ การให้อาหารเสริมโคเนื้อ ลักษณะของโรงเรือน การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดในโคเนื้อ วิธีการกำจัดโคเนื้อที่ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ การกำจัดพยาธิในโคเนื้อ วิธีแก้ปัญหาเมื่อเกิดโรคระบาดในโค เป็นต้น เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.6 มีการจัดการผลิตโคเนื้อในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สรุปผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ของกับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ มี 8 ตัวแปร คือ 1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการเลี้ยง โคเนื้อ 3) ลักษณะการเลี้ยง โคเนื้อของเกษตรกร 4) แหล่งเงินทุนที่ใช้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ 5) ขนาดพื้นที่ถือครอง 6) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ 7) การจัดการผลิตที่ถูกต้องวิธี และ 8) รายได้ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้ออย่างมีนัยสำคัญ

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความต้องการในการผลิตโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ปัญหาของเกษตรกร ด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงโคเนื้อในปัจจุบัน ให้ผลผลิตต่ำ อัตราการเจริญเติบโตช้า มีขนาดเล็ก พ่อแม่พันธุ์โคเนื้อที่เป็นสายพันธุ์สายพันธุ์โคเนื้อที่เป็นพันธุ์แท้ หายากและมีราคาแพง ขาดความรู้วิธีการคัดเลือกพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์ที่ถูกต้อง ด้านอาหาร และการให้อาหารโคเนื้อ พบว่า เกษตรกรขาดความรู้การให้อาหารและวิตามิน-แร่ธาตุ ที่จำเป็นในโคเนื้อ อาหารสำเร็จรูปสำหรับโคเนื้อ มีราคาแพงและไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น ด้านการสุขาภิบาล การป้องกันโรคผิวหนังโคเนื้อ พบว่า เกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการสุขาภิบาลที่ดี ไม่รู้วิธีการทำโรงเรือนลักษณะที่ถูกต้องเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการสร้างโรงเรือนในการเลี้ยงโคเนื้อ ขาดความรู้วิธีการป้องกันและรักษาโรคในโคเนื้ออย่างถูกต้องวิธี ด้านการเกิดโรคระบาดในโคเนื้อ พบว่า เกษตรกรเมื่อเกิดโรคระบาดในโคเนื้อ ไม่ทราบว่าจะไปปรึกษากับหน่วยงานใดที่จะเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อเกิดโรคระบาดไม่เข้าใจการควบคุมและรักษาโรคระบาดในโคเนื้อ ขาดความรู้ในการควบคุมและรักษาโรคระบาดในโคเนื้อ ด้านรูปแบบการจำหน่ายโคเนื้อ พบว่า เกษตรกรช่วงฤดูฝนราคาจำหน่ายโคเนื้อจะมีราคาถูกและบางครั้งไม่มีพ่อค้ามารับซื้อ ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา ช่วงที่มีปริมาณโคเนื้อมาก บางครั้งไม่มีพ่อค้ามารับซื้อโคเนื้อ

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรต้องการคำแนะนำ ด้านพันธุ์โคเนื้อที่มีลักษณะตรงตามสายพันธุ์ที่ถูกต้อง วิธีการคัดเลือกพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในท้องถิ่น และแนะนำแหล่งพันธุ์โคเนื้อสายพันธุ์ดี เพื่อเกษตรกรจะได้นำมาเป็นพ่อแม่พันธุ์ไว้สำหรับปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อของตนเอง ต้องการขอรับการแนะนำในการผลิตพืชอาหารสัตว์สำหรับโคเนื้อใช้เอง ขอรับการแนะนำฝึกอบรมและสาธิตการป้องกันโรคผิวหนังในโคเนื้ออย่างถูกต้องวิธี จัดหาแหล่งวัคซีนได้สะดวกและรวดเร็วทันตามความต้องการ จัดสร้างโรงเรือนอย่างถูกต้องวิธี ขอรับการแนะนำการรักษาโรคโคเนื้อเบื้องต้น การควบคุมโรคระบาดเกิดโรคระบาดขึ้นกับโคเนื้อ จัดให้มีตลาดโคเนื้อในท้องถิ่นอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมปศุสัตว์ ได้จัดฝึกอบรม การเลี้ยงโคเนื้อให้กับเกษตรกรที่มีความสนใจ

อย่างน้อย จำนวน 2 ครั้งต่อปี ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าไปเยี่ยมชมเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้ออย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อ สัปดาห์ เกษตรกร มีความต้องการในการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อจะทำให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเลี้ยงโคเนื้อและข้อมูลด้านการป้องกันโรค การเกิดโรคและตลาด

3. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง สถานภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการผลิตโคเนื้อ ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม วิธีการผลิตและต้นทุนการผลิตกับผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อ ผลการศึกษาดังนี้สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ของกับศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อ มี 8 ตัวแปร คือ 1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ 3) ลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร 4) แหล่งเงินทุนที่ใช้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ 5) ขนาดพื้นที่ถือครอง 6) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ 7) การจัดการผลิตที่ถูกต้องวิธี และ 8) รายได้ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้ออย่างมีนัยสำคัญ เมื่อนำค่าไคร้สแคว์ที่คำนวณได้เปรียบเทียบกับค่าไคร้สแคว์ที่ได้จากตาราง

1. ระดับการศึกษา จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 50.4 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลถึงความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ โดยจะแบ่ง ระดับการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาจะมีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 56.8 ส่วนเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.9 แสดงให้เห็นทิศทางแนวโน้มว่าระดับการศึกษามีผลต่อผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ โดยที่เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะมีผลต่อผลตอบแทนที่สูงขึ้นเช่นกัน

2. ประสบการณ์การผลิตโคเนื้อ จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์เฉลี่ยในการเลี้ยงโคเนื้อ 11.3 ปี จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การผลิตโคเนื้อกับผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อ ได้ค่าไคร้สแคว์ที่คำนวณได้เท่ากับ 16.99 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์การผลิตโคเนื้อมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อ จะเห็นได้ว่ายิ่งเกษตรกรมีประสบการณ์ในการผลิตโคเนื้อน้อยก็จะยิ่งทำให้ผลตอบแทนที่ได้น้อยตามไปด้วยโดยที่ สุทธิพร (2529) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้ประกอบการขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อแล้วจะก่อให้เกิดการเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง โดยที่จะขาดการจัดการระบบควบคุมดูแลและไม่รู้ทิศทางการตลาด แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์การผลิตโคเนื้อมีผลต่อผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ

3. ลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 902.8 เลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมมากกว่าอาชีพหลัก จากการศึกษาของ สุรชาติ (2522) พบว่า การเลี้ยงสัตว์ (เลี้ยงโคขุน) นั้นเป็นเพียงอาชีพรองเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า แนวโน้มในการเลี้ยงโคส่วนใหญ่จะเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมทำให้การลงทุนเพื่อการผลิตโคเนื้อนั้นไม่มากนัก

4. แหล่งเงินทุน จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินทุนกับผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อ พบว่า ค่าไคร์สแคว์ที่คำนวณได้เท่ากับ 13.825 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 จะแสดงให้เห็นแนวโน้มของการผลิตโคเนื้อได้ว่า เกษตรกรมักจะใช้เงินทุนส่วนตัวในการผลิตโคเนื้อซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนที่ได้จากการผลิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อาจจะเป็นเนื่องมาจากการที่ผลิตโคเนื้อนั้นจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการผลิตทำให้ในการผลิตนั้นเหมือนเป็นการลงทุนระยะยาว

5. ขนาดพื้นที่ถือครองที่ใช้ในการผลิตโคเนื้อ จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีขนาดพื้นที่ถือครองที่ใช้ในการผลิตโคเนื้อเฉลี่ย 3 ไร่ จากการศึกษาของสุทธิพร พบว่า ในการเลี้ยงโคถ้ามีพื้นที่ในการปลูกหญ้าและจำนวนโคที่เลี้ยงไม่มากนักเกษตรกรสามารถเกี่ยวหญ้าจากธรรมชาติมาเลี้ยงโคได้ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องของพยาธิ แสดงให้เห็นว่าในการเลี้ยงโคเนื้อนั้นจำเป็นต้องจัดเตรียมพื้นที่ให้พอสำหรับการปลูกหญ้าให้กับโค แต่ถ้าขนาดพื้นที่ถือครองมีจำนวนน้อยจำเป็นต้องจัดเตรียมแหล่งหาหญ้าสำรองไว้เพื่อป้องกันการขาดแคลนอาหารของโคเนื้อ

6. การได้รับข่าวสาร ในการวิจัยนี้ได้ใช้จำนวนทิศทางที่ได้รับข่าวสารในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ พบว่า เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า 2 ทิศทาง จะได้รับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อจะมีกลุ่มรายได้ต่ำกว่าผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อร้อยละ 35.9 และเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า 2 ทิศทางจะมีกลุ่มรายได้เฉลี่ยสูงกว่าผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อร้อยละ 33.1 แสดงให้เห็นทิศทางแนวโน้มว่า จำนวนการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรมีผลต่อผลตอบแทนในการผลิตโคเนื้อ ซึ่งถ้าเกษตรกรได้รับข่าวสารที่มากขึ้นก็จะมีผลต่อผลตอบแทนที่มากขึ้นเช่นกัน

7. การจัดการผลิตที่ถูกหลัก ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้จำนวนและร้อยละของการจัดการผลิตที่ถูกหลักการ แสดงให้เห็นในเรื่องของความรู้ของเกษตรกรต่อการจัดการการผลิตที่ถูกหลัก จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการผลิตที่ถูกหลักกับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ พบว่า ค่าไคร์สแคว์ที่คำนวณได้เท่ากับ 29.995 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ทำคะแนนได้ยิ่งน้อยทำให้ทราบว่าเกษตรกรยังไม่มีความรู้ในเรื่องของการจัดการที่ถูกต้อง ทำให้มีผลต่อแนวโน้มการผลิต โดยที่เกษตรกรเมื่อมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการผลิตที่ถูกหลักน้อยก็จะมีทำให้ได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามไปด้วย นอกจากนี้ สกต (2522) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่เกษตรกรจะต้องคำนึงถึงคือ การจัดการที่ดี จะก่อให้เกิดระบบงานที่นำไปสู่การพัฒนาการเลี้ยงโคได้เร็วขึ้น ซึ่งจะทำให้อัตราผลตอบแทนคุ้มค่ากว่าการจัดการผลิตที่ผิดวิธี แสดงให้เห็นว่า การจัดการผลิตที่ถูกต้องจะมีผลต่อแนวโน้มต่อผลตอบแทนในการผลิตโค

8. รายได้ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ พบว่า ค่าไคร์สแคว์ที่คำนวณได้เท่ากับ 44.624 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นแนวโน้มของผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อได้ว่า ยิ่งเกษตรกรมีรายได้ต่ำผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ ก็จะต่ำตามไปด้วย เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะลงทุนส่วนตัวในการลงทุน ดังนั้น ยิ่งเกษตรกรมีรายได้น้อย เงินที่ใช้สำหรับการลงทุนก็จะน้อยเช่นกัน จากการศึกษาของ ชัยยา (2533) พบว่า หากมีการใช้ต้นทุนแปรผันมากเกินไป คุณภาพของผลผลิตจะคืออย่างไรก็ตามหากพบว่าค่าเสียโอกาสต่อการตลาดมีค่าสูง เป็นผลให้แรงจูงใจของผู้ผลิตมีจำนวนลดน้อยลง

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ รายได้จากการเกษตรของครัวเรือน(ไม่รวมการผลิตโคเนื้อ) รายจ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร จำนวนโคที่เกษตรกรเลี้ยง แรงงานในครัวเรือน ความรู้ในการผลิตโคเนื้อ การจัดการผลิตที่ถูกต้อง และรายได้สุทธิ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการผลิตโคเนื้อ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อส่วนใหญ่ พบว่า เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อที่ให้ผลผลิตต่ำ อัตราการเจริญเติบโตช้า มีขนาดเล็ก พ่อแม่พันธุ์โคเนื้อที่เป็นสายพันธุ์สายพันธุ์โคเนื้อที่เป็นพันธุ์แท้ หายากและมีราคาแพงและขาดความรู้วิธีการคัดเลือกพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์ที่ถูกต้อง ส่วนอาหาร และการให้อาหาร โคเนื้อเกษตรกรขาดความรู้การให้อาหารและวิตามิน-แร่ธาตุ ที่จำเป็นในโคเนื้อ อาหารสำเร็จรูปสำหรับโคเนื้อ มีราคาแพงและไม่มีร้านค้าจำหน่ายในท้องถิ่น ปัญหาการสุขาภิบาล การป้องกันโรคผิวหนัง เกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการสุขาภิบาลที่ดี ไม่รู้วิธีการทำโรงเรือนลักษณะที่ถูกต้องเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการสร้างโรงเรือนในการเลี้ยงโคเนื้อ ขาดความรู้วิธีการป้องกันและรักษาโรคในโคเนื้ออย่างถูกต้อง ปัญหาการเกิดโรคระบาดในโคเนื้อ เกษตรกร ประสบปัญหาเมื่อเกิดโรคระบาดในโคเนื้อ ไม่ทราบว่าจะไปปรึกษากับหน่วยงานใดที่จะเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อเกิดโรคระบาดไม่เข้าใจการควบคุมและรักษาโรคระบาดในโคเนื้อ ขาดความรู้ในการควบคุมและรักษาโรคระบาดในโคเนื้อ และปัญหารูปแบบการจำหน่ายโคเนื้อ เกษตรกรประสบปัญหาช่วงฤดูฝนราคาจำหน่ายโคเนื้อจะมีราคาถูกและบางครั้งไม่มีพ่อค้ามารับซื้อ ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา ช่วงที่มีปริมาณโคเนื้อมาก บางครั้งไม่มีพ่อค้ามารับซื้อโคเนื้อ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวข้อคิดเห็น เพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อ ตลอดจนอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า การได้รับข่าวสารจากหลายๆ แหล่ง จะมีผลต่อการจากการที่ดีขึ้น เช่น ข่าวสารในเรื่องของโรคระบาด เทคโนโลยีการเลี้ยงที่ทันสมัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้รู้ทันกลไกของตลาด แนวโน้มราคาของโคเนื้อในอนาคต เพื่อที่จะช่วยในการวางแผนในการผลิตหรือการจำหน่ายโคเนื้อในอนาคต

2. การต้องการได้รับความรู้ในเรื่องของสายพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรได้ทราบถึงสายพันธุ์ที่เหมาะสมต่อการผลิต วิธีการผลิต แนะนำแหล่งสายพันธุ์โคเนื้อที่ดี เพื่อเกษตรกรจะได้นำมาเป็นพ่อแม่พันธุ์ ตลอดจนการควบคุมโรคการเกิดโรคระบาด

3. การได้รับการสนับสนุนในเรื่องของเงินทุนเพื่อการผลิตโคเนื้อ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้เงินส่วนตัวในการลงทุนและเกษตรกรส่วนใหญ่จะผลิตโคเนื้อเพื่อเป็นอาชีพเสริมเท่านั้นจึงทำให้ไม่มีความคิดที่จะพัฒนาหรือมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในเรื่องของการผลิตโคเนื้อจึงทำให้ผลตอบแทนที่ได้ของเกษตรกรจึงยังมีรายได้ต่ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร เพื่อให้ครอบคลุมถึงปัจจัยในทุกแง่มุม และ บังเกิดผลดีแก่เกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อมากยิ่งขึ้น ควรมีข้อเสนอแนะ ในการวิจัยเพิ่มเติมครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะในอำเภอสันกำแพง ควรทำในพื้นที่อื่นๆ ด้วย เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อำเภอสันกำแพง

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น เช่น ปัจจัยด้านคุณภาพเนื้อโค เช่น รูปของผลิตภัณฑ์อาหารสุภาพ เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยถึงความต้องการสื่อของเกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อว่าต้องการมากน้อยเพียงใด เพราะข่าวสาร ความรู้ในด้านการผลิตโคเนื้อจากสื่อต่างๆ มีน้อยมาก ควรจัดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการผลิตโคเนื้อ โดยผ่านช่องทางสื่อด้านการจัดนิทรรศการ วิทยุ เอกสารสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และการไปทัศนศึกษาดูงานเป็นอันดับแรก เมื่อทำการส่งเสริม หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

4. ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ และการวิเคราะห์รายละเอียดของเครื่องชีวิตในการให้คำแนะนำความรู้และการใช้เทคโนโลยีให้สามารถจำแนกความรู้และการจัดการเลี้ยงโคเนื้อให้ชัดเจนขึ้น

5. ควรศึกษาวิจัยเรื่องพยาธิและการป้องกัน โรค เพราะพบว่าเกษตรกรบริโภคน้ำดิบๆสุกๆ เช่น ลาบ ก้อย หลู้ เป็นต้น